

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

nr. 224.270 van 5 juli 2013
in de zaken A. 208.169/XII-7287 (I)
A. 208.189/XII-7291 (II)

VERKIEZING VAN DE SCHEPENEN TE HAALTERT

In zake:

(I)

1. Willy MICHIELS
2. Peter DE SMET
3. Roger COPPENS
4. Nathalie MEGANCK
5. Willy IMPENS
6. Koen VIJVERMAN

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Carina Van Cauter
kantoor houdend te 9552 Herzele
Pastorijstraat 30
bij wie woonplaats wordt gekozen

(II)

7. Sofie COPPENS
- bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Koen Geelen en Wouter Moonen
kantoor houdend te 3500 Hasselt
Gouverneur Roppesingel 131
bij wie woonplaats wordt gekozen

Belanghebbende partijen:

(I en II)

1. Laurent VOLCKAERT
- bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Willy Van der Gucht
kantoor houdend te 9000 Gent
Voskenslaan 34-36
bij wie woonplaats wordt gekozen
en eveneens bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Barteld Schutyser
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 106

2. Dany VAN DEN STEENE
3. Hans SONCK
4. Astrid DE WINNE
5. Lisa HOUTMAN
6. Gina VAN VAERENBERGH-VERBESTEL
7. Veerle BAEYENS
8. Paulette LOOZE
9. Silke BEERENS
10. Cyriel DE SCHUTTER
11. Evy BULTÉ
12. Jeannine SCHOTTE
13. Ivan ANDRIES
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Barteld Schutyser
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 106
bij wie woonplaats wordt gekozen

(II)
14. Willy MICHIELS
15. Peter DE SMET
16. Roger COPPENS
17. Nathalie MEGANCK
18. Willy IMPENS
19. Koen VIJVERMAN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Carina Van Cauter
kantoor houdend te 9552 Herzele
Pastorijstraat 30
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de beroepen

1. Het beroep in de zaak A. 208.169/XII-7287, ingesteld op 8 maart 2013, en het beroep in de zaak A. 208.189/XII-7291, ingesteld op 11 maart 2013, zijn gericht tegen het besluit van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Oost-Vlaanderen van 28 februari 2013, waarbij uitspraak wordt gedaan over de bezwaarschriften tegen de verkiezing van de schepenen van de gemeente Haaltert op 2 januari 2013.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Laurent Volckaert, belanghebbende partij in de beide zaken, heeft in de beide zaken memories van antwoord ingediend.

Dany Van Den Steene, Hans Sonck, Astrid De Winne, Lisa Houtman, Gina Vaerenbergh-Verbestel, Veerle Baeyens, Paulette Looze, Silke Beerens, Cyriel De Schutter, Evy Bulté, Jeannine Schotte en Ivan Andries, belanghebbende partijen in de beide zaken, hebben in de beide zaken een memorie van antwoord ingediend.

Willy Michiels, Peter De Smet, Roger Coppens, Nathalie Meganck, Willy Impens en Koen Vijverman, belanghebbende partijen in de zaak A. 208.189, hebben in die zaak een memorie van antwoord ingediend.

De verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Barbara Speybrouck heeft een verslag opgesteld over de beide zaken.

De verzoekende partijen en de belanghebbende partijen hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 juni 2013.

Staatsraad Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

In de zaak A. 208.169 verschijnen advocaat Jürgen De Staercke, *loco* advocaat Carina Van Cauter voor de verzoekende partijen, advocaat Willy Van der Gucht voor de eerste belanghebbende partij en advocaat Jackie Joos-

sen, *loco* advocaat Barteld Schutyser voor de eerste dertien belanghebbende partijen. In de zaak A. 208.189 verschijnen advocaat Wouter Moonen, voor de verzoekende partij, advocaat Jürgen De Staercke, *loco* advocaat Carina Van Cauter voor de veertiende tot negentiende belanghebbende partijen, advocaat Willy Van der Gucht voor Laurent Volckaert en advocaat Jackie Joossen, *loco* advocaat Barteld Schutyser voor de eerste dertien belanghebbende partijen. Zij zijn allen gehoord.

Auditeur Barbara Speybrouck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Bij de op 14 oktober 2012 te Haaltert gehouden gemeenteraadsverkiezing zijn vijf lijsten in competitie. Op basis van hun verkiezingsresultaat is aan de deelnemende lijsten het volgende aantal zetels in de gemeenteraad toegewezen:

Lijst nr. 2 N-VA	6
Lijst nr. 4 Sp.a	3
Lijst nr. 7 CD&V	5
Lijst nr. 8 Centrumlijst-VLD	7
Lijst nr. 9 Open en Liberaal	4

Voor N-VA zijn Hans Sonck, Veerle Baeyens, Laurent Volckaert, Silke Beerens, Cyriel De Schutter en Paulette Looze de verkozenen.

Voor Sp.a zijn Astrid De Winne, Lisa Houtman en Ivan Andries de verkozenen.

Voor Open en Liberaal zijn Gina Van Vaerenbergh-Verbestel, Dany Van Den Steene, Jeannine Schotte en Evy Bulté de verkozenen.

Deze drie lijsten vormen samen de bestuursmeerderheid.

De zeven verzoekende partijen zijn de verkozenen voor de lijst nr. 8 Centrumlijst-VLD.

3.2. Het schepencollege van Haaltert mag, overeenkomstig artikel 44, § 1, van het gemeentedecreet, zijn samengesteld uit ten hoogste vijf schepenen.

Op 19 oktober 2012 wordt bij de gemeentesecretaris van Haaltert een gezamenlijke akte van voordracht van kandidaat-schepenen neergelegd, die is ondertekend door de verkozenen van N-VA, Sp.a en Open en Liberaal. In deze akte worden de volgende kandidaat-schepenen voorgedragen:

1ste schepen Gina Verbestel
met als opvolger: Jeannine Schotte
2de schepen Hans Sonck
met als opvolger: Paulette Looze
3de schepen Dany Van Den Steene
met als opvolger: Evy Bulté
4de schepen Astrid De Winne
5de schepen Laurent Volckaert
met als opvolger: Silke Beerens
6de schepen Lisa Houtman.

Op 24 oktober 2012 wordt bij de gemeentesecretaris van Haaltert andermaal een gezamenlijke akte van voordracht van kandidaat-schepenen

neergelegd, ondertekend door dezelfde verkozenen van N-VA, Sp.a en Open en Liberaal. In deze akte worden de volgende kandidaat-schepenen voorgedragen:

1ste schepen Dany Van Den Steene

2de schepen Hans Sonck

3de schepen Astrid De Winne

4de schepen Laurent Volckaert

5de schepen Lisa Houtman.

3.3. Op de installatievergadering van de gemeenteraad van 2 januari 2013 meldt de aftredende voorzitter van de gemeenteraad, Willy Michiels, dat de verkozenen van N-VA, Sp.a en Open en Liberaal twee gezamenlijke akten van voordracht van kandidaat-schepenen hebben ondertekend. Hij wijst op artikel 45 van het gemeentedecreet. Hij stelt dat na schrapping van de dubbele handtekeningen beide akten niet meer geldig zijn ondertekend door meer dan de helft van de gemeenteraadsleden, zodat ze niet ontvankelijk zijn.

Veerle Baeyens, de nieuw verkozen voorzitter van de gemeenteraad en tevens nieuwe burgemeester, verklaart de akte neergelegd op 24 oktober 2012 ontvankelijk en de daarin voorgestelde kandidaten worden tot schepenen verkozen.

3.4. Bij de verkiezing van de OCMW-raadsleden in de gemeenteraadszitting van 14 januari 2013 wordt onder anderen Thomas Beeckman verkozen als OCMW-raadslid.

Tijdens de installatievergadering van de OCMW-raad op 17 januari 2013 wordt T. Beeckman aangesteld als OCMW-voorzitter, Caroline De Troyer als zijn eerste opvolger en Gina Michiels als tweede opvolger.

3.5. Bij aangetekende brief van 23 januari 2013 dienen de verzoekers een bezwaar in bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Oost-Vlaanderen tegen de verkiezing van de voornoemde schepenen.

Zij stellen dat de verkozenen van N-VA, Sp.a en Open en Liberaal twee gezamenlijke akten van voordracht van kandidaat-schepenen hebben ondertekend. Zij betogen onder meer dat “het feit dat de eerste akte klaarblijkelijk werd weggemaakt om aan de hand van een gedeelte van de bladzijden van de eerste akte een tweede nieuwe akte te maken die evenzeer formeel bij de gemeentesecretaris werd neergelegd, geen afbreuk doet aan het feit dat [zij] twee akten hebben ondertekend”. Bijgevolg vragen zij de in artikel 45, § 1, voorziene sanctie toe te passen, de verkiezing van de schepenen ongeldig te verklaren, “[n]a schrapping van de dubbele handtekening de onontvankelijkheid van de voordracht vast te stellen” en te bevelen “dat tot de verkiezing van de schepenen dient te worden overgegaan overeenkomstig artikel 45 § 3 van het gemeentedecreet”.

3.6. In zijn vergadering van 28 januari 2013 neemt de gemeenteraad er akte van dat T. Beeckman ontslag heeft gegeven als OCMW-raadslid en OCMW-voorzitter en dat zijn twee opvolgers aan hun mandaat hebben verzaakt.

Met toepassing van artikel 14 van het decreet van 19 december 2008 ‘betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn’, hebben alle gemeenteraadsleden van de fractie Open en Liberaal Gina Van Vaerenbergh-Verbestel als kandidaat werkend-lid voorgedragen en C. De Troyer en G. Michiels als haar opvolgers.

Na onderzoek van de geloofsbrieven wordt G. Van Vaerenbergh-Verbestel aangesteld als werkend lid van het OCMW, C. De Troyer als eerste opvolger en G. Michiels als tweede opvolger.

3.7. Op 7 februari 2013 wordt G. Van Vaerenbergh-Verbestel door de raad voor maatschappelijk welzijn verkozen tot voorzitter van het OCMW op

basis van een ontvankelijk verklaarde voordrachtsakte van een kandidaat-voorzitter.

3.8. Op 27 februari 2013 wordt de gemeentesecretaris door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen gehoord.

3.9. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen beslist op 28 februari 2013 “dat er hier geen ondertekening in origineel van meer dan één voordrachtakte heeft plaatsgevonden” en hij verwerpt de bezwaarschriften.

IV. Samenvoeging

4. Beide beroepen hebben dezelfde beslissing van 28 februari 2013 van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Oost-Vlaanderen als voorwerp. De problematiek die aan de vorderingen ten grondslag ligt, namelijk het ondertekenen van meer dan één akte van voordracht met als sanctie de ongeldigverklaring van de verkiezing als schepen, is identiek. Het is bijgevolg passend de beide zaken samen te voegen en er in één arrest uitspraak over te doen.

V. Het getuigenverhoor van de gemeentesecretaris

5. Verzoekers in de zaak A. 208.169 betogen dat bij gebrek aan ondertekening door de getuige, zoals voorgeschreven in artikel 10 van het huiselijk reglement van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, het proces-verbaal van verhoor van de gemeentesecretaris onwettig is en bijgevolg uit het debat moet worden geweerd. Zij verzoeken de Raad van State om de gemeentesecretaris zelf te verhoren.

Ook verzoekster in de zaak A. 208.189 argumenteert in de vorm van een *eerste onderdeel van een eerste middel* dat het proces-verbaal van het verhoor niet is ondertekend door de gemeentesecretaris, zodat het niet in

aanmerking mocht en mag worden genomen om de geldigheid van de voordracht der schepenen voor de gemeente Haaltert te beoordelen.

6. Zoals hierna uit de bespreking van de middelen blijkt, bestaat er geen noodzaak de verklaringen van de gemeentesecretaris daarin te betrekken, noch om hem opnieuw te horen.

Bijgevolg dient op de vraag om het proces-verbaal van getuigenverhoor van de gemeentesecretaris onwettig te verklaren en uit de debatten te weren, of op de vraag om de gemeentesecretaris opnieuw te verhoren, niet te worden ingegaan.

VI. Onderzoek van het eerste middel in de zaak A. 208.189

Uiteenzetting van het middel

7. Zevende verzoekster put een *eerste middel, tweede en derde onderdeel*, uit de miskenning van de bewijskracht van de akten, doordat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bewijswaarde heeft gehecht aan een niet bewijskrachtig e-mailbericht van 20 december 2012 en een onderhandelingsdocument zonder vaste datum.

Verzoekster licht voorts toe dat het document bijlage 2 van de akte van 24 oktober 2012, zijnde de handtekeningenlijst, hetzij de originele bijlage 2 van de akte van 19 oktober 2012 is, hetzij een kleurenkopie ervan, wat in de beide gevallen betekent dat de personen vermeld in deze bijlage de akte van 24 oktober 2012 nooit hebben ondertekend en dan is er geen bewijs dat zij hebben ingestemd met deze voordracht en is de akte van 24 oktober 2012 niet ondertekend zoals vereist bij artikel 45, § 1, van het gemeentedecreet.

Beoordeling

8. In de mate waarin verzoekster haar kritiek formuleert als een middel tegen de beroepen beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, gaat zij voorbij aan de aard van het hoger beroep bij de Raad van State. De Raad van State treedt in verkiezingszaken op als rechter in hoger beroep en beoordeelt met volle rechtsmacht het gehele geschil. Zijn beslissing komt in de plaats van die van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Het devolutief karakter van het hoger beroep bij de Raad van State heeft tot gevolg dat geen acht moet worden geslagen op onregelmatigheden waarmee de rechtsgang voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen behept zou zijn. De opmerkingen van verzoekster hierover, bijgevallen door de veertiende tot negentiende belanghebbende partijen, zijn dan ook niet relevant.

9. Verzoekster verduidelijkt in haar memorie van wederantwoord dat zij ook beoogt de Raad van State te verzoeken om bepaalde stukken uit het rechtsplegingsdossier niet in aanmerking te nemen bij de beoordeling van het beroep omdat zij meent dat deze bewijskracht ontberen. De problematiek van de bewijskracht van de stukken zal evenwel bij het onderzoek ten gronde worden betrokken, voor zover dit noodzakelijk zou zijn voor de beoordeling van het bezwaar.

VII. Onderzoek van de overige middelen in de beide zaken

A. Standpunt van de verzoekende partijen

Uiteenzetting van het enige middel in de zaak A. 208.169

10. In een enig middel voeren de eerste tot zesde verzoekers de schending aan van artikel 45 van het gemeentedecreet omdat eerste tot dertiende belanghebbende partijen meer dan één gezamenlijke akte van voordracht hebben ondertekend.

Het feit dat de eerste akte werd weggemaakt, om aan de hand van een gedeelte van de bladzijden daaruit een nieuwe tweede akte samen te stellen, zulks in een poging om de sanctie bedoeld in artikel 45 van het gemeentedecreet te ontlopen, doet geen afbreuk aan het feit dat de belanghebbenden twee akten hebben ondertekend.

Bijgevolg moeten, volgens verzoekers, alle dubbele handtekeningen worden geschrapt wat meebrengt dat geen van de beide akten ontvankelijk is, aangezien na schrapping van de dubbele handtekeningen beide akten niet meer geldig ondertekend zijn door meer dan de helft van de gemeenteraadsleden.

Verzoekers betogen:

“Ten onrechte stelt de Raad voor Verkiezingsbetwistingen dat er geen stuk voorhanden [zou] zijn waaruit blijkt dat de gemeenteraadsleden tweemaal zouden getekend hebben.

Het loutere feit dat de eerste akte werd weggemaakt door zevende belanghebbende Veerle Baeyens waarbij een aantal pagina's werden gerecupereerd om de tweede akte mee samen te stellen, zulks in een poging om de sanctie voorzien in artikel 45 van het Gemeentedecreet te ontlopen, doet geen afbreuk aan het feit dat eerste t.e.m. dertiende belanghebbenden twee akten hebben ondertekend.

Dat in de tweede akte de pagina uit de eerste akte met handtekeningen werd gerecupereerd, doet hier geen afbreuk aan.

Uit het loutere feit dat twee akten met handtekeninglijsten werden ingediend, vloeit voort dat er dubbel werd getekend.

Dat twee akten van voordracht werden neergelegd, blijkt ondubbelzinnig uit de ontvangstmelding van beide akten door de gemeentesecretaris op 19 oktober 2012 respectievelijk 24 oktober 2012.

Indien slechts één maal een akte werd neergelegd, zijn er uiteraard geen twee ontvangstmeldingen voorhanden.

Buitendien werden de gegevens van de voorgedragen kandidaten, die verschillen in beide akten, telkens door de betrokken kandidaat ondertekend.

Verder wordt over het hoofd gezien dat derde verzoekende partij in zijn hoedanigheid van burgemeester op het ogenblik dat de akten werden neergelegd, van de gemeentesecretaris telkens kopie heeft ontvangen van de beide akten, zulks conform artikel 45 § 1, laatste lid van het Gemeentedecreet.

Het origineel van de eerste akte mag dan weliswaar deels zijn wegge maakt, deels zijn gerecupereerd in de tweede akte, zulks doet geen afbreuk dat de decretaal voorgeschreven kopie van beide neergelegde akten op heden voorhanden is.

Een en ander werd ook nooit betwist door de belanghebbenden voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Zij hebben in hun betoog een en ander enkel trachten te rechtvaardigen vanuit een beweerde ‘vergissing’.”

Verzoekers wijzen erop dat geen van de belanghebbenden betwist dat de tweede voordrachtsakte de veruitwendiging was van het woord dat zij op 24 oktober 2012 hebben gegeven, zodat niet kan worden betwist dat zij dubbel hebben getekend.

Verzoekers vallen niet bij dat de tweede akte slechts op een kleine vergissing zou berusten. Zij achten het ongeloofwaardig dat het van meet af aan de bedoeling zou zijn geweest dat G. Verbestel voorzitter zou worden van het OCMW. In de voordrachtsakte voor de werkende leden van het OCMW was zij immers niet eens opgenomen. In de eerste voordrachtsakte was vermeld dat zij eerste schepen zou worden, terwijl de voorzitter van het OCMW sowieso geen eerste schepen kan worden. In het licht van het e-mailverkeer van 19 en 20 december 2012 rijst integendeel de vraag of belanghebbenden niet snel de rangorde van de schepenen hebben willen vastleggen in een voordrachtsakte zonder dat de bevoegdheidsverdeling in onderling akkoord was vastgelegd, zulks om te verhinderen dat de belanghebbenden, gelet op de sanctie van artikel 45 van het gemeentedecreet, nog onderhandelingen zouden kunnen voeren met verkozenen van andere lijsten. Tot vlak vóór de installatievergadering bleven eerste tot dertiende belanghebbenden immers palaveren over de rangorde van de schepenen en de bevoegdheidsverdeling, waarbij zij op 19 december 2012 andermaal hebben getracht om de rangorde van schepenen te wijzigen. Artikel 45 van het gemeentedecreet heeft tot doel te verhinderen dat na de neerlegging van de akte nog voortdurend wordt teruggekomen op de vastgelegde rangorde van schepenen. Bovendien verschillen de eerste en de tweede akte niet alleen op vlak van de voorgedragen kandidaten, maar ook wat de opvolgers betreft. In de tweede akte worden geen opvolgers voorgedragen.

Verzoekers betwisten dat zij ‘overloperij’ zouden moeten aantonen. Artikel 45 van het gemeentedecreet formuleert slechts één enkele voorwaarde, namelijk dat meer dan één gezamenlijke akte van voordracht moet zijn ondertekend. Er is geen decretale bepaling die stelt dat het de verzoekers zouden zijn die stukken moeten bijbrengen waaruit ‘overloperij’ zou blijken.

11. In de memorie van wederantwoord onderstrepen verzoekers dat de tweede akte geenszins te beschouwen is als een loutere correctie van de eerste voordrachtsakte waarbij G. Verbestel werd weggelaten. De bewering van eerste tot dertiende belanghebbenden dat de eerste akte als een akte moet worden beschouwd die “onwerkzaam” zou zijn geworden door de neerlegging van de tweede akte, gaat geenszins op. Nergens wordt overigens in een intrekkingmogelijkheid van een voordrachtsakte voorzien. De Raad van State heeft in dit verband reeds beslist dat het feit dat men zich van zijn eerdere handtekening zou distantiëren, niet tot gevolg heeft dat het verbod om meer dan een akte te ondertekenen, niet zou gelden (R.v.St., Van Heuverswyn, nr. 108.915, 5 juli 2002). Evenzo maakt het loutere feit dat de eerste akte om welke reden dan ook onontvankelijk zou zijn geweest, niet dat bij een latere neerlegging van een tweede akte die wel ontvankelijk zou zijn, de eerste akte onwerkzaam zou zijn geworden. Of een akte achteraf al dan niet ontvankelijk wordt verklaard, doet immers geen afbreuk van het feit dat ze is ondertekend en als voordrachtsakte is neergelegd.

Verzoekers betwisten voorts dat het kwestieuze verbod enkel politieke overloperij tussen verschillende lijsten heeft wens te bestraffen. Het feit dat belanghebbenden – niettegenstaande de neerlegging van een eerste, ja zelfs een tweede voordrachtsakte – zijn blijven terugkomen op gemaakte afspraken inzake de rangorde van schepenen en het OCMW-voorzitterschap, kan niet anders worden gekwalificeerd dan als politieke overloperij, zelfs wanneer deze tussen belanghebbenden onderling heeft plaatsgevonden.

12. In de laatste memorie beklemtonen verzoekers nog dat artikel 45 van het gemeentedecreet conform het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel moet worden geïnterpreteerd. Voor hen is er ook sprake van politieke overloperij, in de

“zin van het niet getrouw blijven aan het gegeven woord ten aanzien van de andere ondertekenaars of ten aanzien van de voorgedragen kandidaten” wanneer een voordrachtsakte “verwordt tot een louter blokkeringsmiddel om verkozenen – al te voorbarig – te verhinderen om onderhandelingen te voeren met verkozenen van andere lijsten dan diegene die weerhouden werden in de voordrachtsakte, waarbij de akte een instrument wordt in een politiek steekspel tussen de ondertekenaars dat door sommige ondertekenaars zelfs als chantagemiddel kan worden gebruikt wanneer de akte, zoals in zake, al te voorbarig door sommigen werd ondertekend louter en alleen om sommige lijsten van de onderhandelingen uit te sluiten”.

Uiteenzetting van het tweede middel in de zaak A. 208.189

13. In een tweede middel in de zaak A. 208.189 voert ook zevende verzoekster de schending aan van artikel 45 van het gemeentedecreet. Zij ontwikkelt in wezen eenzelfde kritiek als de verzoekers in de zaak A. 208.169 in hun enige middel en zij betoogt dat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen het initiële bezwaar omtrent de dubbele voordrachtaktes onterecht heeft afgewezen.

Toegelicht wordt vooreerst dat er geen discussie bestaat over het feit dat er twee documenten zijn opgesteld die er toe strekken om kandidaat-schepenen voor te dragen. Dit blijkt ook voldoende uit de documenten zelf: er is een akte van voordracht van 19 oktober 2012 en één van 24 oktober 2012; beide akten bevatten alle in artikel 45 van het gemeentedecreet vermelde elementen en werden uiterlijk acht dagen voor de installatievergadering van de gemeenteraad aan de gemeentesecretaris overhandigd. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen heeft ten onrechte geoordeeld dat er slechts één akte van voordracht is.

Ook zevende verzoekster betwist dat de latere verkiezing van G. Verbestel tot OCMW-voorzitter enige weerslag heeft op het voorwerp van de akte van 19 oktober 2012; zij betwist dat de tweede akte als de ‘verbetering’ van een ‘materiële vergissing’ mag worden beschouwd.

Volgens zevende verzoekster kunnen er slechts twee hypothesen zijn:

“-> Ofwel is de bijlage 2 van de akte van 24 oktober 2012 een andere (maar zeer gelijkende) bijlage dan de bijlage 2 van de akte van 19 oktober 2012.

In dat geval zijn er 2 volwaardige aktes van voordracht, vervalt het motief van de Raad voor de verkiezingsbetwistingen en blijft de conclusie dat er 2 aktes van voordracht met een verschillende inhoud zijn, die beide voor goedkeuring werden ondertekend.

In dat geval moet de sanctie [van artikel 45 gemeentedecreet] toegepast worden.

-> Ofwel heeft men (een kopie van) de bijlage 2 van de akte van 19 oktober 2012 gebruikt als bijlage 2 van de akte van 24 oktober 2012 (Het is de verzoekende partij een raadsel hoe de Raad voor de Verkiezingsbetwistingen van dergelijke handelswijze kan beweren dat dit ‘geen misgebruik is van een dubbele handtekening’. Deze overweging is onbegrijpelijk. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen meent dus te mogen stellen dat het opnieuw hanteren van handtekeningen onder een andere akte voor de goedkeuring van een inhoudelijk gewijzigde voordrachtakte geen misbruik is van een (dubbele) handtekening. Het opnieuw aanwenden van een ondertekeningspagina ter goedkeuring van een inhoudelijk verschillende voordrachtakte getuigt bij uitstek van het misgebruik van een handtekening).

In dat geval is de situatie evenzeer eenvoudig :

* Ofwel kwalificeert men dit hergebruik van de bijlage 2 als een ondertekening van de akte van 24 oktober 2012

Maar in dat geval zijn er opnieuw 2 ondertekende aktes van voordracht weze het dat de ondertekening door dezelfde handtekening wordt bewezen. Men heeft door het hergebruik van de bijlage van de eerste akte immers de ondertekening van de tweede akte willen bewijzen, hetgeen op zich neerkomt op een nieuwe ondertekening en goedkeuring van de voordracht door de tweede akte met een verschillende inhoud.

Het dubbel aanwenden van een handtekening is ipso facto hetzelfde als een dubbele ondertekening. Men verleent immers goedkeuring aan twee inhoudelijk verschillende voordrachtaktes.

In dat geval blijft de conclusie dat er twee aktes zijn.

* Ofwel kwalificeert men dit hergebruik van de bijlage 2 niet als een ondertekening van de akte van 24 oktober 2012 [...] maar in dat geval had de voordracht van de schepenen moeten gebeuren volgens de akte van 19 oktober 2012, hetgeen niet is gebeurd.

Indien uw Raad van oordeel zou zijn dat het dubbel aanwenden van één ondertekeningspagina voor twee inhoudelijk verschillende voordrachtaktes niet gelijkgesteld mag worden als de dubbele ondertekening van de voordrachtakte, zal uw Raad willen vaststellen dat de voordrachtakte van 24 oktober 2012 de facto niet werd ondertekend.

Indien uw Raad derhalve oordeelt dat men in één ondertekeningspagina geen goedkeuring kan verlenen aan twee verschillende voordrachtaktes,

moet men besluiten dat de ondertekeningspagina enkel kan gelden voor de akte waaraan zij origineel was gevoegd, zijnde de voordracht akte van 19 oktober 2013.

Dit impliceert dat de voordrachtsakte van 24 oktober niet werd ondertekend zodat op de installatievergadering van 2 januari 2012 onterecht goedkeuring werd verleend aan een onontvankelijke voordrachtsakte vermits deze niet origineel werd ondertekend.”

14. In de memorie van wederantwoord noemt verzoekster het een vorm van overloperij, als een groep gekozenen het gegeven woord om een bestuursmeerderheid in een samenstelling met schepenen en opvolgers te vormen niet getrouw blijft om een meerderheid zonder opvolgers en in een andere rangorde te vormen.

15. In de laatste memorie argumenteert verzoekster vooreerst nog dat de intrekking van de voordrachtsakte maar mogelijk is indien de wet dit toelaat, dat het gemeentedecreet echter geen mogelijkheid schept tot intrekking en dat de jurisprudentiële intrekkingssleer enkel van toepassing is op een administratieve rechtshandeling terwijl de akte van voordracht geen bestuurshandeling is. Ten tweede stelt zij dat het niet gaat om aanvullingen of verbeteringen zodat de analogie met het OCMW-decreet, dat deze toelaat, niet rijst en zij benadrukt dat de mogelijkheid tot intrekking van de voordrachtsakte daarenboven niet vereist is, aangezien het gemeentedecreet zelf voorziet in de mogelijkheden om de onontvankelijkheid van een voordrachtsakte op te vangen (artikel 45, § 3, van het gemeentedecreet). Ten derde blijkt volgens haar uit geen enkel stuk dat de eerste tot dertiende belanghebbende partijen beoogden de voordrachtsakte van 19 oktober 2012 impliciet in te trekken. Zij hebben dit op geen enkele wijze geponeerd. Het is duidelijk dat hun intentie erin bestond een nieuwe voordrachtsakte in te dienen en daarbij het verbod op een dubbele handtekening te omzeilen door een handtekeningenlijst dubbel aan te wenden. Wat ten slotte de *ratio legis* van artikel 45 van het gemeentedecreet betreft, wil verzoekster nog toevoegen dat deze niet alleen het gegeven woord betreft ten aanzien van de andere ondertekenaars of van de andere voorgedragen kandidaten, maar ook ten aanzien van alle verkozenen die zullen zetelen in de gemeenteraad. *In casu* wordt wel degelijk ook het gegeven woord aan een aantal voorgedragen kandidaten niet gestand gehouden.

B. Beoordeling

16. Het staat vast dat te Haaltert, na de verkiezingen van 14 oktober 2012, in handen van de gemeentesecretaris tweemaal een gezamenlijke akte van voordracht van kandidaat-schepenen, met bijlagen, werd neergelegd, éénmaal op 19 oktober 2012 en andermaal op 24 oktober 2012. Ook de eerste tot dertiende belanghebbende partijen spreken dit niet tegen.

17. De eerste tot dertiende belanghebbende partijen verklaren dat aan de akte een wijziging “werd doorgevoerd door het formulier met betrekking tot de opgave van de gegevens van de voorgedragen schepenen (pagina 2 tot en met 9 van stuk 3) opnieuw in te vullen en in te voegen in de voordrachtsakte van 19 oktober 2012, waarbij pagina 23 van deze voordrachtsakte van 19 oktober 2012 (houdende de handtekeningen ter ondersteuning van de voordracht) dezelfde is gebleven”.

De bladzijde 23 van beide akten is identiek en daar staan de namen en handtekeningen op van de eerste tot dertiende belanghebbende partij.

Uit de verklaringen van voormelde belanghebbende partijen kan worden afgeleid dat blijkbaar de ingevulde pagina's 2 tot 11, alsook de door de gemeentesecretaris ingevulde pagina 19, uit de akte van 19 oktober 2012 zijn vervangen door nieuw ingevulde pagina's en een blanco pagina 19 van een modelakte. Deze nieuwe pagina's zijn, samen met de behouden pagina's van de akte van 19 oktober 2012, op 24 oktober 2012 neergelegd bij de gemeentesecretaris die deze op pagina 19 voor ontvangst heeft getekend.

18. Zoals verzoekers terecht opmerken, hebben geen van de ondertekenaars afstand genomen van de akte van 24 oktober 2012, zich gedistantieerd van hun handtekening of van de voordracht die deze handtekening beoogt te onderschrijven, laat staan de akte beschuldigd van valsheid. Integendeel moet worden aangenomen dat de akte van 24 oktober 2012 werd gedragen door al diege-

nen die hun handtekening hebben geplaatst op de bijgevoegde pagina 23. Anders dan zevende verzoekster in haar eerste middel betoogt, moeten de in de akte van 24 oktober 2012 voorkomende handtekeningen dan ook worden aanvaard als bewijs daarvan.

19. Het is in beginsel onaanvaardbaar om door knip- en plakwerk met een reeds ondertekende akte van voordracht een gewijzigde voordracht in elkaar te knutselen.

Evenwel is de Raad van State van oordeel dat in de voorliggende zaak uitzonderlijk deze werkwijze, die zoals gesteld principieel afkeurenswaardig is, niet moet worden opgevat als de in artikel 45 van het gemeentedecreet bedoelde dubbele handtekening.

Het argument dat partijen louter en alleen een akte zouden ondertekenen, vooraleer een definitief akkoord is bereikt, om zich tot elkaar te veroordelen en te verhinderen dat één van hen nog in de verleiding zou komen over een meerderheid te onderhandelen met een andere partij, is voor dit oordeel evenwel niet richtinggevend. Een dergelijke handelwijze is immers op zich niet onwettig.

20. Vastgesteld dient immers te worden dat niet wordt betwist dat, met de *sub* 17 beschreven knullige operatie, alle betrokken partijen bij de akte van voordracht van 19 oktober 2012, dit zijn zowel de voordragers zelf als de voorgedragen kandidaat-schepenen en hun opvolgers, tot uiting hebben willen en hebben gebracht, dat zij hun instemming betuigen met het feit dat bepaalde verkozenen niet meer worden voorgedragen of op een andere plaats in de rangorde worden voorgedragen. Daaruit blijkt dat zij op dat ogenblik te kennen geven de voordrachten in de akte van 19 oktober 2012 te willen vervangen door de voordrachten gedaan in de akte van 24 oktober 2012.

Verzoekende partijen merken terecht op dat artikel 45 van het gemeentedecreet – anders dan het geval is bij de voordracht van kandidaten voor de raad voor maatschappelijk welzijn – niet uitdrukkelijk voorziet in de mogelijkheid om een ondertekende en neergelegde akte van voordracht van kandidaat-schepenen te wijzigen of aan te vullen. Uit artikel 45 kan echter niet worden afgeleid dat onder geen enkel beding een verbetering of een wijziging zou zijn toegelaten.

De verwijzing van verzoekende partijen naar het schorsingsarrest nr. 108.915 van 5 juli 2002 is dan ook niet relevant aangezien in die zaak de concrete omstandigheden anders waren. In dat arrest overwoog de Raad van State dat aannemen dat het verbod om meer dan één akte van voordracht van kandidaat-burgemeester te ondertekenen niet geldt voor wie zich van zijn eerdere handtekening distantieert, tegen de letter en de geest van het verbod lijkt in te gaan. In die zaak betrof het evenwel niet zoals in huidige zaak het uitzonderlijke geval dat alle betrokkenen bij één ondertekende en neergelegde akte akkoord gingen om deze te wijzigen.

Ook de verwijzing naar het arrest nr. 173.361 van 10 juli 2007 is niet relevant aangezien in die zaak de concrete omstandigheden eveneens totaal verschillend waren dan in huidige zaak. Overigens dient te worden opgemerkt dat de Raad van State in laatstvermeld arrest juist de *ratio legis* van de sanctie van artikel 45 van het gemeentedecreet bij zijn beoordeling heeft betrokken. Hij heeft daarin geoordeeld dat het een vorm van overloperij is als een groep zijn gegeven woord om een bestuursmeerderheid te vormen niet getrouw blijft teneinde een anders samengestelde meerderheid te vormen. In tegenstelling daarmee, is in de voorliggende zaak geen sprake van een in die zin te begrijpen “verraad aan het gegeven woord” vermits alle betrokken partijen vermeld in de akte van voordracht van 19 oktober 2012 akkoord gaan met de in de akte van voordracht van 24 oktober 2012 opgenomen wijzigingen aan die akte. Zij blijven hun gegeven woord om een bestuursmeerderheid te vormen wel degelijk getrouw. Zij hebben geenszins een anders samengestelde meerderheid gevormd: de meerderheid wordt

nog steeds gevormd met dezelfde partijen. De niet meer voorgedragen schepenen en de niet meer voorgedragen opvolgers gaan zelf akkoord met de weglating van hun voordracht, zodat aan de andere ondertekenaars niet kan worden verweten het hun gegeven woord niet getrouw te zijn gebleven. De ruime interpretatie die verzoekers in dat verband van ‘overloperij’ hanteren wordt niet bijgevalen.

21. Gelet op de voormelde vaststellingen en de vaststelling dat de gewijzigde gezamenlijke akte van voordracht binnen de door artikel 45 van het gemeentedecreet voorgeschreven termijn is overhandigd aan de gemeentesecretaris, dient te worden aangenomen dat het plaatsen van een dubbele handtekening in de betekenis eraan gegeven bij artikel 45 van het gemeentedecreet niet is aangetoond.

22. Het enige middel in de zaak A. 208.169 en het tweede middel in de zaak A. 208.189 zijn niet gegrond.

BESLISSING

1. De zaken A. 208.169 en A. 208.189 worden gevoegd.

2. De Raad van State verwerpt de beroepen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 5 juli 2013,
door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Johan Lust,	kamervoorzitter,
Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
bijgestaan door	
Bram Van Thillo,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Bram Van Thillo

Dierk Verbiest